

R. Omnimodam et quasi episcopalem.
«Ut parochiani dictæ novæ parochialis ecclesiæ ac præscripti et voliti territorii separati in quibus Capellanus major seu rector et administrator hujusmodi parochialis ecclesiæ omnimodam jurisdictionem privativam episcopalem seu quasi episcopalem exercent (1).

—Numquid Regia capella parochialis est?

R. Af. «Benedictus XIV, die 17 Junii anni 1753, Regis Catholici capellam Regiam cui Archiepiscopus pro tempore Compostellanus capellanus major existit, in parochialem ecclesiam, cum omnibus et singulis prærogativis et honoribus ac juribus, quibus aliæ parochiales ecclesiæ fruuntur et gaudent, erexit.» (Art. 2, Brevis Pii VI anni 1777.)

—Qua de causa capella Regia in parochialem erecta fuit?

R. Quia alias proprius parochus Toletanus Archipræsul erat, ideoque Regum nuptias hic benedicebat, cæteraque parochialia exercebat. Sicut enim Dux, Marchio vel quilibet toparcha potest capellanum vel capellanos habere, quia a parochiali jurisdictione exemptus sit, ita et Reges poterant capellanos majores et alios quam plures ad Regii sacelli cultum habere, et etiam cum exemptione, sed non ideo ii capellani habuissent parochialia jure sine Pontificis Max. privilegio.

—Potest Indiarum Patriarcha jurisdictionem episcopalem et parochialem in Regiam familiam exercere etiam extra Capellæ Regiæ territorium?

R. Af. «Præterea omnes et singulas functiones, actusque, quos Episcopi in propriis respective ecclesiis sibi subjectis peragere solent, quoties Rex Catholicus ad quamcumque cathedralem, collegiatam, parochialem et monasterialem ecclesiam, et inibi cum capella quibusvis functionibus peragendis assistere intendat, etiamsi subinde Rex prædictus aliquo legitimo impedimento detentus minime accedat et intersit, similiter exercendi. (Art. 4.º Brevis Pii VI.)»

(1) Breve Pii VI, lati anno 1777, ad confirmationem alius Benedicti XIV, et sedationem posteriorum controversiarum cum ordinaria jurisdictione.

—Quid vero in casu itineris seu alicujus expeditionis?

R. «Præterea occasione itinerum a Majestate tua, *tuisque successoribus*, seu Regiis personis, aliquando fortasse suscipiendorum capellanus, seu procapellanus major animarum curam exercebit, nedum in Regios familiares, sed etiam in quasvis alias personas comitatu insertientes; solis exceptis quæ suorum negotiorum aut proprii solatii causa iter agere contigerit.» (Ib. art. 20.)

—Potest Procapellanus in hoc casu eligere ecclesiam quamlibet ad sacra coram Regibus faciendam?

R. Af. «Idem procapellanus major eligere poterit ecclesiam sibi bene visam, licet alteri sive Episcopo, sive Ordinario subjectam.» (Ib. id.)

—Quid vero si Metropolitana vel ipsa Toletana sit?

R. «Illarum sane Episcopi id suo tributuri erunt honori obsequia eisdem Regibus debita præstando.» (Ib. id.)

—Quam jurisdictionem habet Patriarcha in capellanos et cantores Regii sacelli?

R. «Capellanos demum cantores aliosque actu Majestuti suæ insertientes ac dotem habentes, sive stipendium consequenter a Regia capella in parochialem erecta in eorum causis, *demptis tantummodo beneficalibus* (Nb.) in memoratis litteris ipsius Benedicti XIV prædecessoris expresse exceptis, *foro passivo* frui et gaudere decernimus et mandamus.» (Art. 24 et ultimo Brevis Pii VI.)

LECTIO LIV.

DE VICARIATU GENERALI CASTRENSI APUD HISPANIAM.

—Quid vicariatus generalis castrensis nomine in Ecclesia Hisp. intelligitur?

R. Jurisdictio privativa qua Indiarum Patriarcha ex apostolico privilegio gaudet, ut in personas ac res militares tam spirituales quam mixtas apud Hispaniam cognoscat.

—Quænam hujus institutionis origo?

R. Antiquis temporibus cum Reges nostri exercitibus præbant, præsertim pro religione et patria contra mauros

tuendis, aliqui Episcopi vel pii abbates cum illis belli labores sustinebant, de quibus plures nobilesque traditiones nostra historia servat (1).

Tempore Granatensis expugnationis hospitalia militaria inventa fuerunt a pientissima felicisque recordationis Regina Elisabeth Catholica (cujus nomen semper Hispanæ Ecclesiæ gratissimum fuit et erit) suadente venerabili confessore suo Ferdinando de Talavera, primo illius sedis, ac piissimo Archiepiscopo. Nondum tamen quidquam de hac speciali jurisdictione factum, nec toto sequenti sæculo, unde hispani exercitus et maritimæ classes ordinariæ jurisdictioni subiacebant.

Denique Philippus IV, anno 1644, ab Innocentio X, Hispanis quoque gratissimo; obtinuit, ut regii Capellani majores in exercitibus nostris et erga spiritualia jurisdictionem omnem exercerent tempore belli; cum vero ab illis temporibus jam Indiarum Patriarchæ Regii Procapellani majores forent, inde nata illorum in exercitibus jurisdictione (2), non autem perpetua nec ab omnibus illis exercita.

—Indiarum Patriarcha jurisdictionem habebat in classibus maritimas et triremes?

R. N. Sed eam exercebat Episcopus gaditanus, ex Regia designatione juxta concessionem Pontificiam; quin etiam Philippus V Episcopum Mindoniensem designavit pro jurisdictione exercenda in Cantabricis oris.

Sed denique unita et terrestris et maritima jurisdictione fuit in manu Patriarchæ Indiarum, ex concessione Clementis XII *Cum in exercitibus*, anno 1736, postea a Clem. XIII

(1) In prælio de Valjunquera duo Episcopi Dulcidius Salmanticensis et Hermoigius Tudensis capti fuerunt a mauris, et Cordubam ducti. In expeditione 4,000 cruciatorum, quos Ildephonsus Præliator Bæticam duxit, Stephanus Barbastrensis Episcopus ibat. Ante celeberrimum prælium ap. Muradal (*las Navas de Tolosa*) omnis exercitus fuit confessione et sancta communione munitus a Roderico Archiep. Toletano, ab Episcopis Turiasonensi, Barchinonensi et aliis Prælatibus et clericis, qui in exercitu sacra gerebant. Plura congerere supervacaneum foret.

(2) Breve Innocent. X. latum die 26 Sept. anni 1644. Clemens XII concessit pariter Philippo V, anno 1735, et Bened. XIV confirmavit, anno 1741. V. tit. VI, lib. 2, Noviss. Recop.

instaurata, quæ quidem Vicariatus generalis castrensis ab illis temporibus norma et fundamentum evasit (1).

—Quare dicitur hæc jurisdictione *Vicariatus generalis castrensis*?

R. Dicitur *Vicariatus*, quia Patriarcha Indiarum in his agit nomine et vicibus Romani Pont. qui abstulit jurisdictionem Ordinariis, ut illam Vicario huic suo committeret.

Dicitur *generalis*, quia est maritima et terrestris, in res et personas, voluntaria et contentiosa, in spiritualibus et temporalibus.

Castrensis, quia, ex nostro loquendi modo, quod militia armata est, seu mari seu terra, castrense dicitur. Sicuti jure romano quod ex militia acquiritur *peculium castrense* vocitatur.

—Qua ratione hic Vicariatus institutus fuit?

R. Patet ex ipsis concessionis verbis in ipsa Clementis XII Bulla. «Cum in exercitibus carissimi in Christo filii nostri Philippi, Hispaniarum Regis Catholici, multa sæpe contingere possunt in quibus pro recta Sacramentorum administratione salubrique directione et cura animarum illorum qui in castris degunt et versantur, nec non pro cognoscendis et decidendis inter eos causis et controversiis ad forum ecclesiasticum pertinentibus, opera et industria unius seu plurium personarum ecclesiasticarum opus sit; propterea quod non facile ad proprios parochos et locorum ordinarios, aut ad Nos et Sedem Apostolicam recursus haberi potest etc.» Mt.

—Hæc jurisdictione est perpetua?

R. N. Sed uti ait citata Bulla «ad septennium a data præsentium computandum, ac interim ad nostrum et Sedis Apostolicæ beneplacitum, auctoritate apostolica tenore

(1) Citatur passim Breve Clementis XIII anno 1768, a nemine vero citatam video Bullam Clementis XII anni 1736. Breve Clement. XIII adjectam habet supplicationem contra Bullam Cænæ; non vero Bulla Clem. XII. Hanc autem typis evulgavit D. Franciscus del Castillo et Vintimilla Episcopus Barchinonensis, qui anno 1744 Vicarius generalis castrensis, non vero Indiarum Patriarcha, nec pro maritimis classibus Vicarius fuit.

præsentium tribuimus et impertimur,» quæ quidem forma et in Clementis XIII, et in sequentibus usque in diem Breuibus servata est.

—Deficiente Indiarum Patriarcha utpote Vicario generali castrensi, quis jurisdictionem exercet?

R. Judex Capellæ Regiæ qui ipsius provisor est pro Regia Capella, et etiam pro Vicariatu generali castrensi, qui quidem judex est unus ex capellanis regiis antiquioribus.

—Quænam in hoc Vicariatu observanda veniunt?

R. 1.º Primo jurisdictio Vicarii tam contentiosa quam voluntaria per se vel per subdelegatos exercenda in tribunalibus. 2.º Jurisdictio gratiosa. 3.º Administratio sacramentorum et rerum temporalium. 4.º Personæ, res et casus, in quibus hæc jurisdictio exercetur.

—Quid de tribunali Vicariatus generalis castrensis?

R. Hoc in Regia Matritensi Curia existit, cum iudice citato, fiscali, et competenti notariorum ac ministrorum numero. Hoc tribunal in prima instantia causas cognoscit.

In unaquaque diœcesi est etiam tribunal, cui clericus, in dignitate ut plurimum constitutus, præest, qui *subdelegatus* dicitur: si vero diœcesis valde ampla sit, vel plures militares stationes habeat, alius subdelegatus cum tribunali quoque designatur.

—Quare hi iudices inferiores subdelegati dicuntur?

R. Quia Patriarcha Indiarum, cum Vicarias Rom. Pont. facultates habeat, Delegatus est; ideoque illi qui ejus tamquam Vicarii generalis subvicarii sunt subdelegati dicuntur (1).

Eorum tribunalia unum idemque tribunal cum Vicario habent, sicuti vicarii generales Episcopi in variis diœcesis partibus constituti unum cum Episcopo tribunal constituunt; ita ut appellationes a sententiis eorum ad Rotæ tribunal statim ac *directe* mittantur.

—Quas causas ex contentiosa jurisdictione cognoscunt?

(1) «Præterea eidem capellano majori per se pariter, vel alium, seu alios ab eo *subdelegandos* probos et idoneos sacerdotes in foro ecclesiastico versatos etc.» (V. in append.)

R. «Omnes causas ecclesiasticas, profanas, civiles, criminales et mixtas, inter seu contra prædictas aliasque personas in exercitiis prædictis commorantes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figura iudicii.» etc. (Ib.) Mt.

—Quid de jurisdictione gratiosa?

R. Ex citata Bulla præcipuæ sunt: 1.º Induendi vestibus sæcularibus in casibus periculi.

2.º Benedicendi sacra vasa, vestimenta aliaque ad exercitium cultus.

3.º Reconciliandi ecclesias et cœmenteria ex eodem objecto.

4.º Concedendi licentiam ad vescendum ova, carnem et alios cibos interdictos, etiam in quadragesimæ tempore.

5.º Commutandi et absolvendi censuras (1).

—Milites tenentur sistere personaliter tribunalibus castrensibus ecclesiasticis?

R. Af. Ex regio decreto, anni 1862 (2), ad hoc lato.

—Quænam vero sunt facultates pro sacramentorum administratione?

R. 1.º «Administrandi omnia Ecclesiæ sacramenta, etiam ea quæ non nisi per parochialium ecclesiarum rectores ministrari consueverunt.» Mt.

2.º Absolvendi ab hæresi apostasia et schismate, et hoc in foro conscientie.

3.º Absolvendi ab excessibus et delictis, quantumvis gravibus, etiam Apostolicæ Sedis reservatis.

4.º Celebrandi missam una hora ante auroram, et alia post meridiem, etiam extra ecclesiam, in loco decenti, etiam sub diu (*al aire libre*) in altari portatili, et etiam bis in die si gravis urgeat necessitas.

(1) Ea ad litteram in append. require.

(2) Real órden de 18 de Agosto de 1862: «Que todos los oficiales así generales como particulares del ejército, están obligados á concurrir á las habitaciones de dichos subdelegados eclesiásticos castrenses, cuando quiera que sean citados por estos para prestar alguna declaracion en causa de que se hallen conociendo.»

5.º Concedendi indulgentiam plenariam conversis ad fidem in aliquibus solemnibus diebus.

6.º Missam de requiem in singulis secundis feriis celebrandi, vel his impeditis die immediate sequenti, pro anima alicujus ex defunctis exercituum nostrorum e purgatorii pœnis liberandis.

—Potest imponere censuras?

R. Af. «Contra inobedientes quoslibet ad censuras et pœnas ecclesiasticas procedendi, aliasque aggravandi.» (Ib.) Mt.

—Quæ jurisdictione competit in personas?

R. Cum Patriarchæ Cardinalis Delgado, anno 1759, et Card. Sentmanat, 1804, mentem et litteras Apostolicas in designatione personarum castrensi jurisdictioni subditarum excessissent, reclamantibus Toletano Archiep. et aliis ordinariis, Sanctissimus Papa Pius IX has declarationes prouti excessivas facultatum abrogavit (1), easque Sanctissimus ipse declaravit lato suo utilissimo ac nuperrimo Brevi, die VIII Aprilis 1862, solemniter publicato, hodie dumque viginti (2).

—Quinam ergo ex hac nuperrima declaratione ab ordinaria jurisdictione eximuntur?

R. «Ac primum quidem statuimus et decernimus quod castrensi ecclesiasticæ jurisdictioni prædictæ subjecti sint et subjecti habeantur, tum illi qui foro gaudent belli aut marinæ, militari aut politico, dummodo integro hoc foro gaudeant, et civili scilicet et criminali, quam eorum etiam familiæ, et omnes personæ ipsorum servitiis addictæ, dummodo hæ pariter familiæ atque personæ, toto integroque

(1) Die X Januarii 1861.

(2) *Majestatis tuæ nomine* etc. quod quidem ad personarum classes computandas has perspicuas regulas inducit. «Ut prior classis ratione fori complectatur personas quæ integre eodem gaudent foro militari tam civili quam criminali.

Altera ratione servitii eas comprehendat quæ regios exercitus sequuntur et eis inserviunt.

Tertia ratione loci ex illis constituatur quæ degunt in locis militari imperio subjectis.

Quarta denique ratione officii iis constet personis quæ apud ipsum vicariatum muneribus funguntur » (Art. 24.)

gaudeant prædicto foro; expresse declarantes (Nb) *quod quæ illorum familiæ et personæ hoc foro non gaudent, aut gaudent quidem sed non integro*, sub castrensi ecclesiastica jurisdictione haud comprehenduntur.» (Art. 13.) Mt.

—Ergo ex hoc indirecte datur facultas Regiæ Majestati submittendi castrensi jurisdictioni personas eas quibus integrum forum conceditur?

R. Af. Sed S. Sedes Regiam super hoc conscientiam onerat. (Art. seq. 14.)

—Subsunt jurisdictioni castrensi officiales copiarum, quæ Hisp. dicuntur *milicias provinciales*?

R. Ex litteris Pontificiis negative, ex interpretatione gubernii affirmative (1). Verba Rom. Pont. in citato Brevis hæc sunt: «Volumus et decernimus quod generalis regula superius præstituta de personis ecclesiasticæ jurisdictioni castrensi in posterum subjiendis *locum non habeat in officialibus aliisque personis in copiis adscriptis, quæ MILITIÆ in Hispaniis nuncupantur, quandocumque dicti officiales, dictæque personæ IN ARMIS NON SINT ob aliquod servitium Majestati tuæ præstandum.*» (Art. XV Brevis, dati die 8 Aprilis, anno 1862.)

—Subsunt jurisdictioni castrensi viduæ militum et hi qui in armamentariis vel portibus (*maestranzas, arsenales*) navium constructioni operam dant?

R. N. «Excipimus insuper viduas militum, eorundemque familias et servos, nautas, naucleros præterea et artifices etc. (Art. 16.)

—Comprehenduntur hac jurisdictione qui in præsidiis pœnis addicti delicta luant?

(1) Real órden de 24 de Setiembre de 1862: «Que para cortar de una vez las arbitrarias interpretaciones que se hacen por la jurisdiccion eclesiástica ordinaria, y evitar que se repitan casos escandalosos, los batallones provinciales se consideren feligreses de los curas castrenses de los puntos donde residen, no debiendo considerarse á dichos batallones cual las ANTIGUAS milicias provinciales.»

Contra hanc declarationem, et ejus parum decora verba, protestaverunt Card. Burgensis alique Prælati, nam hæc regia scheda et obreptionem et subreptionem contra illius anni Pontificiam concessionem juxta sententiam jurisperitorum redolere videtur. Prima mense Aprilis, secunda Septembris ejusdem anni latae sunt.

R. Af. «Demum sub castrensi ecclesiastica jurisdictione comprehendi volumus damnatos ad opus, qui intra arces et præsidia non continentur, quippe qui custodia tantum causa a militari imperio pendent, haud vero pertinent ad militiam.» (Art. 17.)

—Quid vero de his qui exercitus in expeditionibus sequuntur, ex necessitate et ducum approbatione?

R. Castrensi jurisdictioni subsunt (ex art. 18) quamvis prædicto foro non gaudeant et meri auxiliares sint. Ita pariter de his qui in armatis navibus expeditionem faciunt, et etiam in stipendiariis et mercatoriis, qui classim ad onera ferenda comitantur.

—Quæ habet jurisdictio castrensis ratione loci?

R. Præter jam dictas publicas et armatas naves habet etiam arces, castella, nosocomia, armamentaria, nautica officina (*arsenales*) et collegia ad militarem instructionem, in quibus capellani castrenses parochorum vices agunt (art. 20 y 21). Excipiuntur qui Septæ, et in præsiis Africa minoribus degant, quibus in locis eorumdem ordinarii plena jurisdictione fruuntur, ad hoc enim inibi Episcopus Auxiliarius institutus est. (Art. 20.)

Quæ vero personæ, ex aliis regulis, sunt in militia activa castrensi jurisdictioni etiam Septæ subijciuntur.

—Quid castelli nomine intelligitur?

R. «Arcium autem fortaliorum, castellorum supradictorum nomine intelligenda esse declaramus loca illa muris instructa, et præsiis munita, quorum ambitus non pagum, non vicum, non oppidum, non civitatem aut alia id genus complectitur.» (Art. 22.)

—Quibus in locis capellani castrenses sacra faciunt?

R. In ædibus propriis si illas habeant, nam et in arcibus, collegiis et nosocomiis frequenter capellas publicas, et quidem non ignobiles, habent.

Ubi vero proprias non habent ecclesias parochiis indiscriminatim utuntur, et tenentur parochi eas concedere, et etiam sacra vasa ac indumenta (1).

(1) Art. 20 de la ley 2.^a, tit. 6.º, lib. 2.º de la Novis. Recop. que es el Breve del Papa Pio VI, de 11 de Octubre de 1795, vigente

LECTIO LV.

DE MILITARIBUS ORDINIBUS IN GÈNERE, ET PRÆSERTIM DE MILITIA SANCTI JOANNIS HIEROSOLYM.

—Militia contraria est spiritui evangelico?

R. N. Contraria tamen foret si perfectio evangelica ab omnibus servaretur: cum autem imperfectio prævaleat, non tantum utilis, sed necessaria est ad naturalem defensionem et personarum et rerum contra pravos homines et etiam contra inimicos sanctæ fidei. Ideo nec Jesus, nec Joan. Baptista, nec Petrus et Apostoli milites a se nec ab Ecclesia arcebant, sed e contra eos in militia activa sanctificari curabant.

—Quid est ergo militaris ordo?

R. Applicatio vitæ cœnobiticæ et perfectionis evangelicæ militiæ activæ, cum votis obedientiæ, castitatis, paupertatis, et aliquo speciali juxta militiæ illius objectum.

—Quot sunt militares ordinēs?

R. Quatuor ex disciplina generali Ecclesiæ, aliique quatuor ex privata Hispanica.

Quatuor ordines militares generales dicuntur formari ex Equitibus dictis Sancti Sepulchri, Templi, Hospitalis

en esta parte, aunque otros artículos han sido derogados por el de 1862 que hoy rige.

«Ademas de esto mandamos que los dichos sacerdotes que nombrare por subdelegados suyos el capellan mayor, al instante que lleguen a los dichos parajes a donde se hallaren los dichos soldados y ejércitos, va sea de asiento, ya de paso, hayan de exhibir a los párrocos de dichos parajes las letras testimoniales, así de sus órdenes como de su nombramiento, y de las facultades que les hayan sido concedidas en virtud de las presentes, para ejercer dicho ministerio, en vista de las cuales testimoniales no les impidan los enunciados párrocos que celebren misas en sus iglesias y que en virtud de dichas facultades administren los sacramentos, aunque sean los parroquiales.»

Al matrimonio de militar y paisano ó viceversa asistirán ambos el parroco y el capellan castrense, partiendo los derechos. (*Ibidem.*)

Sancti Joannis, et Theutonicis: hi potius privatum ordinem constituerunt e Germanicis gentibus coalescentem, ut ex ipso nomine patet.

Quatuor vero privati Hispanici ordines ex equitibus Sancti Jacobi, Calatravæ, Alcantaræ et Montesiæ coalescunt.

—Militares illi generales ordines in Hispaniam invecti fuerunt?

R. Af. Præsertimque ex testamento Ildephonsi Præliatoris (*D. Alfonso el Batallador*), Aragonum Regis, qui regna sua ordinibus apud Palæstinam Sanctum Domini Sepulchrum tuentibus dividenda reliquit (1).

—Quando invectus fuit in Hispaniam ordo Sancti Sepulchri?

R. Anno 1141 in quo Giraldus, seu Gerardus, canonicus capituli augustiniani apud Hierosolymam, cum facultatibus ab ipso Patriarcha datis, transactionem cum Raymundo Berengario Barchinonensi Comite ac Aragonum Rege inivit, ut testamentum Ildephonsi Præliatoris in parte saltem adimpleretur.

—Hic ordo equites habuit in Hispania?

R. N. Sed tantum canonicos augustinianos et sorores seu commendatrices, qui purpurea patriarchali cruce insigniti erant (2).

Duplex autem eorum canonicorum provincia, una pro Aragonensi lingua, cujus caput Prior Bilbilitanæ seu Calatajubensis domus, prout in Hispania primus (3) alia vero pro Castella veteri, cujus caput apud Lucronium.

—Existit hodieum hic ordo in Ecclesia?

R. N. Extinctus fuit a Rom. Pont. Innocentio VIII, die

(1) «Itaque post obitum meum hæredem et succesorem relinquo mei Sepulchrum Domini quod est in Hierosolymis. et eos qui observant et custodiunt illud.» (Briz Martinez: *Historia de San Juan de la Peña*, pág. 806.)

(2) Ordo equitum qui cruce rubra magna, quam *Cruciatæ* dicimus, et quinque parvis utitur, in Hispania olim pene ignotus fuit.

(3) Hic Prior exemptus fuit usque ad Concord. noviss. tempora, a quibus hoc insigne monumentum et ultimum Ordinis vestigium, omnino ablatum fuit, nam *hominem non habuit*. V. *España Sagrada*, tomo 50.

28 Martii 1489, ordinique Hospitalis cum bonis et personis addictus.

—Quænam origo ordinis hospitalis Sancti Joannis?

R. Ab anno 1104 fertur ejus initium, in quodam Xenodochio, seu hospitali, apud Hierusalem, ab anno 1088 fundato, a quibusdam italis mercatoribus. Gerardus autem Provincialis seu *Provençal*, equitibus ad peregrinorum et curationem et custodiam regulas dedit, unde militaris ordo evasit, sub regula Sancti Augustini; cruceque alba in habitu nigro utebantur.

Hic ordo apud Hierosolymam ad annum usque 1187 mansit: inde apud Acre, postea apud Rodhium insulam, unde, post diutinam celebremque obsidionem, expulsi fuerunt, anno 1523: Carolus vero V, Imperator ac Hispaniæ Rex, ipsis Melitam insulam donavit, anno 1530, quæ nostra erat, unde dicti sunt Melitenses equites. (*Caballeros de Rhodus: caballeros de Malta.*)

—Quando invectus fuit in Hispaniam Sancti Joannis militaris ordo?

R. Primum apud Cathaloniam, deinde vero in Aragoniam et Navarram ex dicto testamento Ildephonsi Præliatoris, denique vero apud Castellam.

Duplex ergo hujus ordinis apud Hispaniam provincia, una quæ antiquior pro Aragonum lingua, quæque Prioratus Aragonum, Cathaloniam, Navarræ et Balearium et titulum Castellaniæ gerebat (*Castellan de Amposta*); alia vero pro Castellæ et Legionis gentibus.

—Quæ hujus ordinis hodierna existentia?

R. Hi equites, qui plurimum a primævo spiritu deciderant, ignaviter munitissima Melitæ mœnia et præsidia Imperatori Napoleoni tradiderunt, post brevissimam obsidionem, nec sine prodicionis nota, unde magna illis totique celeberrimo ordini infamia. Postea Angli, expulsis Gallis, insulam occuparunt et occupant.

—Quænam fuit origo ordinis militum Templi seu Templariorum?

R. Anno 1118 eum instituerunt Hugo de Paganis et Gothophredus de Sancto Ademaro (*Saint-Omer*) cum aliis septem equitibus, qui quidem in loco ubi fuerat, juxta tra-

ditionem, Salomonicum templum, primas ædes habuerunt. Postea vero cisterciensem regulam sub divo Bernardo amplexi sunt, addito cæteris voto ad peregrinorum custodiam. Magnæ illorum in exordio et virtus et paupertas; a quibus postea deciderunt divitiis aucti; qua de causa a Clemente V, in Concilio Vienensi, damnati ac extincti sunt, die 3 Aprilis anni 1312, Concilii vero sessione II.

—Quænam ipsorum in Hispania eventus?

R. Eo fere tempore quo Hugo de Paganis in Galliam advenit (1128) ut stipem et auxilia colligeret, creditur etiam aliquos ejus sodales ad Cathaloniam oras appulisse, nam versus annum 1130 jam aliqua eorum inibi reperiuntur vestigia (1).

Paulo post in Aragoniam advenerunt, ex testamento Regis Præliatoris, quod quidem in parte adimplevit Raimundus Barchinon Comes, data illis Montisonis villa (*Monzon*), ubi non ignobile castellum munierunt, necnon et alia oppida ipsis concessa.

Deinde per Castellam et Extremaduriam terras viriliter pugnauerunt, quampluresque villas et ecclesias sui ordinis jurisdictioni submitserunt.

—Templarii Hispanici damnati quoque fuerunt?

R. N. Sed e contra, eorum innocentia proclamata fuit in Conciliis provincialibus, apud Salmanticam pro Legionensibus et Castellanis (anno 1310), et Tarraconensi (anno 1312) in quo Aragonensis regni Templarii (*quamvis torti* antea fuissent contra forum et leges regni), attamen innocentes quoque declarati fuerunt.

—Quid de illorum bonis?

R. In omnibus fere Hispaniæ regionibus Sancti Joannis militibus donata fuerunt, exceptis quæ in Valentia et circum jacentibus regionibus Montesiano ordini dedita usque ad diem hujus militiæ sunt.

Ita valde aucta Sancti Joannis militia in Hispania, nam in aliquibus Castellam civitatibus tres ipsi parochiæ

(1) Raimundus Berengarius hoc anno habitum Templi accepisse fertur: ita Felii et alii. Martene vero ad posteriores annos hanc professionem rejicit.

vel prioratus sunt, quæ olim et ipsius et Templi et Sancti Sepulchri fuerunt. Sic etiam magni in Extrema Durii Prioratus qui dicuntur *Consuegra* et alii. In Aragonia quoque celebres apud Caspe Prioratus.

—Quænam hujus Hierosolymitanæ militiæ hodiernus in Hispania status?

R. In ecclesiasticis usque in diem, et nondum in his adimpleta noviss. Concord., exemptiones illius ordinis vigent, et regitur utraque lingua proprio Consilio (vulgo *Asamblea*). Cæterum cum jam veri equites hujus ordinis non existant qui professionem et vota habeant, parva Crux ab equitibus gestatur, idque ex Regia largitione, quare equites *de gracia* nuncupantur (1).

—Exemptio ordinis hujus cognoscitur in noviss. Concordia?

R. N. Sed e contra cessare jubetur: «*Omnes etiam jurisdictiones privilegiata et exempta, cujuscumque speciei sint et quomodocumque nuncupentur, penitus cessabunt, ea non exclusa, quæ ad Sancti Joannis Hierosolymitani ordinem spectant.*» (Art. 11.)

—Quare fit hujus ordinis expressa mentio?

R. Quia ex Apostolicis privilegiis nulla derogatio, quamvis generalis, hunc ordinem attingere censetur, nisi fiat illius expressa mentio in ipsis derogationis litteris.

—Concilium Tridentinum ita gessit?

R. Af. Cum enim de redditibus ad Seminarii sustentationem loquitur etiam ex bonis exemptorum depromendis, quamvis alicujus militiæ sint, attamen hanc excipit his verbis: «*Et milites cujuscumque militiæ aut ordinis pertinentibus, fratribus Sancti Joannis Hierosolymitani dumtaxat exceptis.*» (Sess. XXIII, cap. 18.)

—Concilium servavit omnino immunitates et exemptiones ordinis Sancti Joannis?

R. Neg. Sed e contra restrinxit ad eos qui erant veri

(1) Real decreto de 26 de Julio de 1847.

Art. 1.º Las órdenes Reales de España en la esfera civil serán en adelante, la antigua orden del Toison de Oro, la de San Juan de Jerusalem en sus dos lenguas de Aragon y Castilla, la Real y distinguida orden de Carlos III, y la Americana de Isabel la Católica.